

hvor han vandt Borgerret. Her er han formodentlig bleven bekjendt med Rembrandt, i hvis Maneer og Stil han malede. Hertugen Christian Albrecht til Holsteen Gottorp kaldte ham 1633 til sin Hofmaler, og forefindes saavel paa Slottet Gottorp, som i Domkirken i Slesvig, og i adskillige private Maleriesamlinger høist agtværdige Arbejder af ham. Han boede siden i Fridriksstad, hvor han døde

1678. Han var en god Tegner, ordnede alting vel, og en behagelig Colorist.

O w e r b e c k. See Lütken.

O w e r g a a r d (H. C.) Maler. Han vandt 1808 den mindre Sølvmedaille i Kunsternes Academie i Kjøbenhavn, og fremsatte i Nazarene 1814 og 1815 nogle Stilleben Stykker, der vel vare noget haarde, men dog taaleligen malede.

P.

P a c h e v a l l ( ). En fransk Ingenieur, som under Kong Christian den 4des Regjering bestyrede Befæstningsarbejderne ved Glückstadts Fæstning.

P a l m r o t h (Peter Wilhelm). En svensk Arkitekt. Han var Conducteur ved Overintendant, Embedet i Sverrig.

P a l m s t e d t ( ). En svensk Arkitekt og Vice-Bygmester i

Stokholm, som 1780 kom tilbage fra sine udenlandske Reiser.

P a l m s t r u c h ( ). En svensk Ridder, som gjorde Tegningerne til Qvensels svenske Zoologie.

P a r i s e (Jean) Medallior, og af Fødsel en Franskmand. Han blev af Dronning Christine forskrevet fra Rom til Stokholm. Han var en af de bedste Kunstnere i sit Sag udi hans

Tid. Han døde i Begyndelsen af Kong Carl Gustavs Regjering 1655.

Parnevan (Jacob) Formskjærer. Han var fra Kjøbenhavn, og lærte Kartuntrykkeriet, og det dermed forbundne Formskjærerte her i Staden, som han drev til en høiere Grad end sædvanlig, og skar endog Bignetter og historiske Stykker.

Pas (Simon de) Kobberstikker. Han var en Søn af Chrispin de Pas, Kobberstikker i Köln. Han blev forskreven til Danmark af Kongen, Christian den 4de, og forblev der indtil sin Død. Han kalder sig selv: Sereniss. Reg. Maj. Sculptor, og staaer 1626 anført i Universitetets Matriful saaledes: *inscriptus est Simon de Pas Coloniensis confes. luther.* Han har stukken Portraiterne af alle de danske Konger til hans Tid, saavel som andre anseelige Personer. Han havde en Søn Crispianus de Pas, som ogsaa var Kobberstikker.

Pasch (Lorenz, den Ældre). Han var Portraitmaler i Stokholm, og Lærling af David Kraft.

Pasch (Lorenz) Ridder af Basa Ordenen, Professor og Rector for Kunstacademiet i Stokholm, Portraitmaler, og en Søn af foregaaende. Han var Lærling af Carl Gustav Pilo, og tilbragte 7 Aar i denne sidste Huis i Kjøbenhavn, for at nyde hans Underviisning. Han gik derpaa tilbage til Sverrig, dyrkede og arbeidede i Kunsten, efter at han havde været andre 7 Aar udenlands, og i Paris, hvilket skeede fornemmelig ved Dronningen Louisa Ulrichas Omsorg. Han blev senere Inspecteur over det Kongelige Maleriegallerie, og døde i Stokholm 1805. Naar man undtager hans sildigere Arbeider, saa var hans øvrige af en god og varm Colorit.

Pasch (Ulrica Fredrika). En Søster af næst foregaaende. Hun blev fød i Stokholm 1735, og nød fornem

melig sin Faders Undervilsi-
ning. Hun bragte det vidt
i Portraitmalningen, saa at
hun 1773 blev Medlem af
det Kongelige Kunstacademie
i Stokholm. Hun døde i
Stokholm 1796, og har den
da værende Secretair i Kun-
sternes Academie sammesteds,
Thure Wennberg, 1798 holdt
der en Afmindelsestale over
hende, som er trykt i Stok-
holm samme Aar.

Pelli ( )

En Italiener, som sandsyn-
lig af Kongen i Danmark,
Frederik den 4de, blev for-
skreven til Danmark, og byg-
gede den skønne, regelmæs-
sige Bygning i Academiega-
den i Kjøbenhavn, der var
bestemt til et Operahuus, og
hvor nu Landcadetmiet er.
Han har nok ogsaa opført
Staldmester: Gaarden, og
havt Deel i Frederiksberg
Slots Bygning, om ei andet,
saa dog ordnet dets Tegning.
Af denne Familie var i Aaret
1786 tvende Brødre Pelli i
Kjøbenhavn, der decorerede
Stuespilhuset indvendig, og

malede en Decoration til Bal-
letten Semiramis, der beha-
gede meget.

Pellicia (Joseph)
Maler. Han er en fød Ros-
mer, og kom 1801 til Hol-
steen med Grev Friz Neventz-
lau til Emkendorf. Han er
en duelig Decorationsmaler,
og har udført saavel i Gre-
vens Boelig, som i Kiel,
smukke Ting. Han er en
Mand af Smag, en god
Tegner, og har gjort mange
Arbejder i Holsteen.

**Peter Fridrich
Wilhelm.** Hertug af
Holsteen: Oldenborg. Han
var fød 1754, malede Por-
traiter og historiske Stykker,
og bør her anføres ei alene
som Kunstens Beskytter, men
ogsaa som dens heldige Dyr-
ker. Han døde 1823.

Peters (Herman)
Maler. Han var Niemon-
strant, og er fød i Fredrich-
stad i Holsteen 1742. Han
malede Dyr og især Fugles-
vildt vel. Han døde i sin
Fødebye 1805.

Peters (Nicolai) en

Søn af foregaaende. Han er duelig Kunstner i Aquarel, hvori han maler Landskaber, Insecter, Fugle, Blomster beundringsværdigen. Han opholder sig i Flensborg.

Peters (Jacob). En yngre Søn af Herman, og Broder til Nicolai. Han levede i Fridrichstad i Holsteen, og maler i Vandfarve, men meest i Olie, hvori han har udarbejdet gode Landskaber.

Peters. Denne Kunstner kaldes hos Fiorillo i hans Geschichte der zeichnende Künste, Tom. III, 2 Th., Pag. 570, Kongen af Danmarks Hofmaler, der tilligemed Marceney de Guis opmuntrede de i Aaret 1776 adspredte Medlemmer af det hellige Lukas Academie i Rom, at samle sig, og contribuerede saa kraftigen dertil.

Petersen (Remert) Maler. Han nævnes 1613 og 1642 som Contrafeier i Kjøbenhavn.

Petersen (Mathias og Nicolaus). Tvende Brø-

dre og Guldsmedde i Husum. De have stukket Titelbladet og Karterne 1652 til Danckwarths Beschreibung der Herzogthümer Schleswig und Holstein, der noksom godt gjøre deres fortrinlige Anlæg til Kobberstikkerkunsten.

Petersen, Maler. Han er fød i Nordre Guldbrandsdalen i Norge af Bønderfolk. Da han havde meget Anlæg til Portraitmaleriet, reiste han til Kjøbenhavn, og lærte ved Maleracademiet, hvor Professor Zuel tog sig af ham, og raadede ham at reise udenlands, men Kjerlighed til Fødelandet drog ham tilbage, og er han Maler i Skeen. Han har malet den Ankerske Familie.

Petersen (S. H.) fød i Skotland, studerede Jurisprudencen, men udøvede i sine frie Timer Malerkunsten, som han dog tilsidesatte for at gravere i Kobber, hvorpaa han har fremlagt særdeles heldige Prøver, bestaaende af Træer og Landskaber. 1824

tiltraadte han en Udenlandsreise paa offentlig Bekostning for videre at dyrke sin Kunst.

Pezold (Johan Christopher) Bildhugger. Han er fød i Dresden. Han kom i Kongelig Tjeneste i Potsdam, hvor han gjorde tvende Caryatider ved Indgangen af Marmortrappen i Slottet sammesteds, ligesom og en af de fire i Hjørnerne af carrarisk Marmor. Derfra gjorde han en Reise til Kjøbenhavn, blev der Professor ved det Kongelige Maler:Academie. Antagelsesstykket var en Hercules, som kaster sig baglænds paa Baalet, udført i god Stil. Han har forfærdiget de tvende Statuer, Mercurius og Neptunus, som staae ved Børsen, hvoraf især Mercurius fortjener Agtelse. Han havde gjort de tvende colossalske Statuer, som stode paa Siderne af den midterste Port ved Christiansborg Slot mod Slotspladsen. Han vendte omsider tilbage til sit Fædreland, og døde i Dresden 1760. Man

forekaster ham, at hans Figurer mangle Grazie.

Pilløe ( ) Bygmester. Han var fød i Frankrig, og blev her antagen af Kong Christian den 5te til at bygge Nørreport i Kjøbenhavn, hvilken maae være fuldført 1671, som sees af dette Aarstal anbragt paa samme mod Nørrebroe. En Sønnesøn af denne var under Kongerne Frederik den 4de og 5te, en berømt Skuespiller paa det begyndende danske Skuespil.

Pilo (Carl Gustav) Maler, Professor og Directeur ved Maler: og Bildhuggeracademiet i Kjøbenhavn, Medlem af det romerske Keiserlige, Keiserlige russiske, og Kongelige svenske Kunstacademie. Han var fød i Södermanland i Sverrig 1712. Hans Fader var Oluf Pilo, der ogsaa var Maler, og Lærling af Sylvius. Han var nogen Tid i Stokholm i Lære hos en Amtsmaler Erisman, kom derfra til Skaane, hvor han malede nogle Ader

ltes Portraiter, og derfra over til Kjøbenhavn. Her blev han først antagen at informere de unge Cadetter i Tegning, efter Almers Anbefaling, hvis Svoger han siden blev. Da han besad Gaver til at insinuere sig, var han vel antagen hos Grev Danneskiold, Grev Moltke, og selv Kongen, Frederik den 5te, havde megen Naade for ham. Dette var Aarsag i, at han i det nyelig oprettede Kunstacademie havde megen Indflydelse, og at de fleste andre Kunstnere maatte rette sig efter ham. Han manglede ei Genie, og han kunde blevet en af de store Mænd i Malerkunsten, naar han ei ofte i sine Arbeider havde blevet staaende paa Halvveien. Han synes at have valgt sig Vanloo til Mynster, hans Colorit er i de allerfineste af hans Stykker en herskende Blaagrøn, og af hans Penselstrøg kan man skjøne, at han har arbeidet meget hurtig, hvilket ogsaa hans utallige Portraiter be-

vise. Selv vant til i mere end 30 Aar at føre en Slags Dictator; Bærdighed iblandt sine Medarbeidere i denne lange Tid, og have havt saa megen Indflydelse hos de Store, kan det ei feile, at det maae have gjort ham føleligen ondt, at fornemme, at saavel hans Konge, som nogle af de da formaaende Store paa den Tid satte Mistroe til ham, fordi Kongen af Sverrig havde gjort ham til Ridder af den da nys oprettede Basa:Orden. Dette kan ei saa let forklares, uden man vil kalde i Hukommelsen de i Aaret 1772 værende Spændinger imellem disse nordiske Hoffer. Man affordrede Pilo en Copie af den Eed, han havde maattet aflægge ved Ordenens Modtagelse, samt befalede ham i Kongens Navn at gaae til Gottorp, for at male H. D. Prinds Carl, Gemalinde og Børn, samt fratræde Kunstacademiets Bestyrelse. Overalt dette blev Pilo stødt, og undveeg det paa en fløj

Maade, ved at søge sin Af-
 skeed, den han og fik med
 300 Rdlrs. Pension, men
 med Tillæg, inden 3 à 4
 Uger at rømme sine Bærelser
 paa Charlottenborg, og at
 forsoie sig ud af Landet.
 Slutteligen er han falskeligen
 ved Dretuderi bleven beført;
 thi der er ei klare Udsigter i
 alt dette, at Pilo havde no-
 gen Skyld. See herom den
 over ham 1793 af Thure
 Wennberg i det Stokholmske
 Kunstacademie holdne Afmin-
 delsestale med Copierne af de
 originale Resolutioner og
 Breve fra Kongen, Prinds
 Frederik, og Guldberg, som
 der findes aftrykte. Han gif
 derpaa tilbage til sit Fædre-
 land ei med de bedste Udsigter
 og Vilkaar, men hans til-
 nærmende Alderdom, der
 efter saa mange Aars An-
 strængelser, syntes at blive
 saa taaget, blev atter opklæ-
 ret ved at han fra det Kon-
 gelige svenske Hof blev tillagt
 en Pension af 333½ Rdlr.,
 og han 1778 blev der Direc-
 teur ved Kunsternes Acade-

mie, som han i 12 Aar for-
 blev, indtil hans Død 1792.
 Han var i sin høie Alder be-
 skjæftiget med et stort Male-
 rie, som skulde indeholde
 Kong Gustav den 3dies Kro-
 ningsact, som han efter Kon-
 gelig Befaling foretog, men
 dette blev ei færdigt, thi Dø-
 den forekom dets Fuldførelse.

P i p e r (Fredr. Mag-
 nus) Kongelig svensk Hofin-
 tendent, Ridder af Basa:Or-
 denen, og det Kongelige
 Kunstacademies Vice:Præsæs.
 Han havde ved Kunststudil-
 lingen i Academiet i Stok-
 holm 1811 fremsat: Project
 til Decoration af Kong Gus-
 tav den 3dies Monument
 paa en Holm i den engelske
 Park paa Drottningholm.

Platen (Wilhelm Fri-
 derich von) Geheimeraad og
 Oberhofmarschal, har som
 General:Bygmester havt me-
 gen Andeel i de prægtige
 Bygninger, som under Kong
 Frederik den 4de blev opført
 i Kjøbenhavn.

Platen (Walthasar
 von). Et af Sverrigs for-

ste mecaniske Hoveder, han erhvervede sig ved Troidhätte Kanalens Anlæg og dets Arbeids Drift, den største Lovtale og Fortjeneste. Senere opoffrede han sig til Gøtha: Kanalens Istandsættelse, ligesom han ogsaa paa sit Gods Truegaard i Westgothland, gav et priseligt Exempel paa en fornuftig, indbringende, og følgeværdig Landboedrift. Hans Konge og Landsherre ophøjede ham derfor i Greve Standen, og senere 1822 til Ridder af Seraphiner Ordenen, ligesom han ogsaa vil have baade sin Tids, som Efterverdenens Agtelse.

Planting (Anders). En svensk Medallør fra Upland, arbejdede ved Enden af det 17de Aarhundrede ved Mynten i Stockholm.

Pløtz (Henrich) Miniatur- og Emaillemaler, Ridder af Dannebrogen og Dannebrogsmænd. Han er født i Holsteen 1748. Han reiste udenlands i Frankrig, Italien og Schweits, blev en Lærling af A. Marsinhe,

Emaillemaler i Genf. Han tilbragte 18 Aar i Naturforskeren Bonnets Huus, og tegnede for ham. Efter dens Død 1793 gik han paa en Reise til Italien, og kom omsider efter 27 Aars Fraværelse tilbage til Fædrelandet, boesatte og giftede sig i Kjøbenhavn, hvor han endnu lever og arbejder.

Poindre (Jaques de) Maler. Han var født i Mecheln og Lærling af Marcus Willems. Han opholdt sig i Danmark under Kong Frederik den 2dens Regjering. Om han af egen Drift drog herind, eller blev hidforstrevet, er ei bekjendt. Han malede især gode og lignende Portraiter, og siger Carl von Mander om ham i sin Schilder: Boeck: Jaques de Poindre was ooch een goet Meester, besonder in Conterfeyten. Han er død her i Landet 1570.

Polheimer (Christian eller Christopher) Kongelig svensk Commerceraad, Directeur for Mecanik og Med-

lem af Videnskabernes Academie i Stokholm, har udgivet Afhandlinger over den civile Bygningskunst.

P o l l e t (von) Hofdame hos fordum Enkedronning i Sverrig Sophia Magdalena. Hun var fød i Stralsund. Acerbi anfører hende blandt svenske Kunstnere, formedelst et Landskab, han saae af hende i Tuss, som var skizzeret i en friv og lykkelig Maneer.

P o u l s e n (Erich) Historie- og Portraitmaler, fød i Bigum i Jylland 1749. Han reiste til Kjøbenhavn, og gav sig som Malerdreng i Lære hos en Amtsmeester. I sine Frietimer tegnede han flittig i Academiet, og vandt 1775 der den lille Guldmedaille, og 1777 den store. Han reiste derpaa udenlands til Dusseldorf, hvor han blev Professor, og Italien, hvorfra han igjen efter nogle Aar kom tilbage. Han blev efter sin Hjemkomst Medlem af Academiet for Kunstene her i Staden, og var hans

Receptionsstykke Dronning Margrethe, som forener de 3de nordiske Riger. Han stak ogsaa nydelig i Kobber, og har leveret heri en Prospect af Sarpfossen i Norge. Han døde i Kjøbenhavn 1790. Han var udrustet med store Naturgaver for hans Kunst.

P r e c h t (Burchard) Billedhugger fra Bremen. Han var i Kongelig svensk Tjeneste, og har gjort Alterret i Upsala, samt Prædikestolen og de Kongelige Stole i Stokholms store Kirke. Han døde i Sverrig 1738, 86 Aar gammel.

P r e i s l e r (Joh. Mar.) Justitsraad, Kongelig Hofkobberstikker, og Professor i Kunsternes Academie i Kjøbenhavn. Han er fød i Nyrnberg 1715, og dannede sig i Kunsten fra 1739 1744 i Paris. Derfra blev han kalden til Danmark samme Aar, og var hans første Arbeide her, Kongens Portrait efter Wahl. Han blev ansat ved Kunsternes Academie som Professor 1754,

og har stukket mange skjønne Portraiter og historiske Blade i en skjon og reen Maneer. Han førte en fast Gravstikke, hans Stil var behagelig, og han var en god Tegner. Han døde 1794.

Preisler (Johan Georg) Kobberstikker og Medlem saavel af Maleracademiet i Paris, som Kjøbenhavn. Han er fød her 1753, er en Søn af foregaaende. De første Grunde i Kunsten bragtes ham af hans Fader. Han vandt 1780 Academiets større Guldmedaille i hans Kunst, reiste derpaa udenlands, stak i Paris det skjønne Blad: *Icarus* efter *Bien*, for sin Antagelse i Academiet der, og opholdt sig en rum Tid hos *Wille*. Efter hans Tilbagekomst til Fædrelandet har han stukket nogle Portraiter, men lever

som Landmand, og er desto værre død for Kunsten.

Prieur ( ) Emaillemaler, og efter Navnet enten en fød Fransmand, eller fød af franske Forældre. Han maae have levet en Deel Aar i Danmark, da han fra 1666 til 1681 der har malet, Kong *Friderich* den 3die paa Sølv 1669, *Christopher Gabel* paa Guld 1666, *Doctor Simon Pauli* 1675 og flere. Man har forhen confunderet ham med den bekjendte *Adrian le Prieur*, men denne er ældre, og om ei en Fader, saa dog en Paarørende af hiin.

Probsthein (Carl David) Maler. Han fik 1795 den store Guldmedaille i Kunsternes Academie i Kjøbenhavn, og er for nærværende Tid Informator i Frihaandstegning ved samme.

Q.

Quant (Andreas) Maler fra Bremen, hvor

han 1620 skal have malet adskillige historiske Stykker paa